Gemeente Borne

Raadsvoorstel

Raadsvergadering
16-11-21

Agendapunt

Nummer
21int04433

Onderwerp
Zienswijze voorgenomen begrotingswijzigingen Public Health en Prenataal huisbezoek

Aan de gemeenteraad.

Samenvatting voorstel
In de vergadering van het algemeen bestuur Publieke Gezondheid van 29 september 2021 zijn de voorgenomen begrotingswijzigingen 2022 besproken. Het algemeen bestuur heeft besloten om de begrotingswijzigingen voor een zienswijze voor te leggen aan de gemeenteraden.
Op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen en regionale gemeenschappelijke regeling Gezondheid, wordt de gemeenteraad in de gelegenheid gesteld om uiterlijk 22 november 2021 een eventuele zienswijze in te dienen voor de structurele verhoging van de gemeentelijke bijdrage voor:
1. Public Health Jeugd;
2. Prenataal huisbezoek.
Het voorstel is om geen zienswijze in te dienen.

1 Inleiding
In de vergadering van het algemeen bestuur Publieke Gezondheid van 29 september 2021 zijn de voorgenomen begrotingswijzigingen 2022 besproken. Het algemeen bestuur heeft besloten om de begrotingswijzigingen voor een zienswijze voor te leggen aan de gemeenteraden. Op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen en regionale gemeenschappelijke regeling Gezondheid, wordt de gemeenteraad in de gelegenheid gesteld om uiterlijk 22 november 2021 een eventuele zienswijze in te dienen voor de structurele verhoging van de gemeentelijke bijdrage voor:

1. Public Health Jeugd:
Public Health Jeugd (PHJ) gaat over de ondersteuning van alle aanstaande ouders, ouders en/of(mede) opvoeders bij het gezond opgroeien en opvoeden van (hun) kinderen tot zelfstandige, zelfredzame volwassenen. Dit door middel van verschillende vormen van informatie (voorlichting) en advies. Deze horen bij de wettelijke taken (WMO, Wet publieke gezondheid) en maatschappelijke opdracht van de Twentse gemeenten op het gebied van opvoedingsondersteuning en Jeugdgezondheid.
Om ervoor te zorgen dat het voor (aanstaande) ouders en/of (mede) opvoeders duidelijk is waar zij preventief informatie en advies kunnen vinden, is in 2006 het merk “Loes” ontwikkeld om opvoedondersteuning een gezicht en bekendheid te geven. Achter de slogan “Loes adviseert ouders

in Twente", werken professionals van verschillende organisaties samen. Zij zorgen onder meer dat het preventieaanbod opvoedondersteuning in Twente centraal inzichtelijk en toegankelijk is via www.loes.nl.

Binnen Public Health Jeugd worden de volgende, al jarenlang bestaande projecten / onderdelen samengevoegd en verder geïntegreerd binnen de GGD Jeugdgezondheid;

- Het regionale platform over opvoeden: www.loes.nl
  Dit betreft het beheer van het beeldmerk Loes in Twente, de website met tools en functionaliteiten, sociale media, campagnes, afstemming tussen lokale en regionale partijen.
- Het project "Zwanger in Twente" / Loes prenatale voorlichting:
  Dit betreft de organisatie van groepsvoorlichting over zwangerschap, voorbereiding op ouderschap etc. uitgevoerd door geboortezorgprofessionals. Daarnaast kunnen verloskundigen in bijzondere situaties een huisbezoek declareren. Bijvoorbeeld als er extra tijd nodig is i.v.m. taal en cultuurbarrières, voor tienerconsulten e.d.
- Groepsgerichte voorlichting gecoördineerd door het cursusbureau Jeugdgezondheidszorg:
  Dit betreft de organisatie van themabijeenkomsten en cursusaanbod gericht op ouders / (mede) opvoeders, ook op aanvraag van organisaties zoals kinderopvang en scholen.
  Afspraken over de opdracht, de uitvoering en monitoring van resultaten van Public Health Jeugd zijn vastgelegd in een ontwikkelagenda 2021 – 2022.

2. Prenataal huisbezoek:

De gezondheid voor, tijdens en na de geboorte, is een belangrijke voorspeller van zowel fysieke als mentale gezondheid op latere leeftijd. Daarom is het van belang om zwangeren en/of hun gezinnen in een kwetsbare situatie ook op (psycho)sociaal-maatschappelijk vlak te ondersteunen. Om een gezonde ontwikkeling van het ongeboren kind te bevorderen en het ontstaan van gezondheids- en ontwikkelingsrisico's voor het kind te beperken, is het van belang tijdig hulp en ondersteuning tijdens de zwangerschap te bieden. Met de wijziging van de Wet publieke gezondheid krijgen gemeenten per 1 januari 2022 vanuit het Rijk de taak om een prenataal huisbezoek door de jeugdgezondheidszorg (JGZ) aan te bieden aan zwangere vrouwen en/of hun gezinnen in hun gemeente in een kwetsbare situatie. De gemeente moet deze taak op grond van de wet opdragen aan dezelfde organisatie die voor de gemeente de JGZ uitvoert.

Omdat we de doelen die men wil realiseren door de inzet van deze middelen onderschrijven en omdat de hoogte van deze middelen beperkt is, stellen we de gemeenteraad voor om geen zienswijze in te dienen.

2 Beoogd resultaat

De gemeenteraad wordt in de gelegenheid gesteld om een eventuele zienswijze in te dienen voor de voorgenomen begrotingswijziging voor de structurele gemeentelijke bijdrage voor:
1. Public Health Jeugd;
2. Prenataal Huisbezoek.

Indien positief besloten wordt zal er een structurele borging en doorontwikkeling van de uitvoering door GGD Twente van Public Health Jeugd zijn per 1 juli 2022. En er wordt uitvoering gegeven aan de wettelijke verplichting van het prenataal huisbezoek. Hiervoor worden dan de financiële middelen die de gemeente ontvangt voor deze taak overgeheveld vanuit het gemeentefonds.

3 Argumenten

1.1 Vanaf 1 juli 2022 gaan alle 14 gemeenten deelnemen aan PHJ

Met de toezegging van de gemeente Hellendoorn om per 1 juli 2022 ook deel te nemen aan Loes in Twente en Zwanger in Twente nemen alle Twentse gemeenten volledig deel aan PHJ. In de Bestuurscommissie Publieke Gezondheid van 9 juni 2021 is ingestemd met het voorstel om PHJ structureel te borgen in de programmabegroting Publieke gezondheid.

1.2 Financiële ontschotting zorgt ervoor dat collectieve preventie PHJ als preventieve tool flexibel, innovatief en financieel efficiënt kan worden ingezet

Door de onderdelen 'Loes in Twente', 'Zwanger in Twente' en het Cursusbureau, samen te voegen onder de noemer PHJ, kan PHJ structureel efficiënter georganiseerd worden. Binnen het programma Publieke Gezondheid kan PHJ gebruik maken van een groot inhoudelijk, beleidsmatig en uitvoerend netwerk in de regio.

1.3 PHJ kan door samenvoeging van de bestaande projecten / onderdelen efficiënter georganiseerd worden zonder grote veranderingen

Voor (aanstaande) ouders verandert er door de samenvoeging weinig omdat, behalve in Hellendoorn, in de externe communicatie het merk Loes al wordt gebruikt. Voor professionals zoals verloskundigen, kraamverzorgenden, huisartsen, wijkcoaches of jeugdconsulenten wordt het echter veel overzichtelijker, wanneer zij vanuit hetzelfde merk Loes worden benaderd, in plaats van via afzonderlijke projecten "Zwanger in Twente", cursusbureau JGZ etc.

1.4 Wettelijke taken worden structureel geborgd

Vanuit de Jeugdwet is het bevorderen van de opvoedvaardigheden van ouders een wettelijke taak voor gemeenten. Door deze taak bij de JGZ te beleggen is een deel van deze wettelijke taak structureel geborgd en worden de gemeenten ontzorgd.

1.5 Voor het overgrote deel van de gemeenten is er alleen sprake van wijziging van de financieringsvorm en geen uitzetting van de begroting

Dertien gemeenten nemen al volledig deel aan PHJ. Deze gemeenten financieren nu al PHJ zij het via separate facturatie (voor Loes in Twente en Zwanger in Twente) of via de gemeentelijke bijdrage (voor het cursusbureau). Voor deze gemeenten is er geen sprake van uitzetting van de begroting, maar alleen wijziging van de financieringsvorm. Alleen voor de gemeente Hellendoorn is er sprake van uitzetting van de begroting, omdat zij vanaf 1 juli 2022 deelnemen aan Loes in Twente en Zwanger in Twente. Zij namen al wel deel aan het cursusbureau.

2.1. Op grond van de wet dient deze taak opgedragen te worden aan dezelfde organisatie die de JGZ uitvoert

De doelgroep die het prenataal huisbezoek krijgt aangeboden is in beeld bij verloskundig hulpverleners en/of de kraamzorg. De wetswijziging maakt het mogelijk dat de JGZ in plaats van nà de geboorte, zo nodig al tijdens de zwangerschap passende begeleiding aan zwangeren en/of hun gezin in kwetsbare situaties, kan bieden of organiseren. Omdat de JGZ al de taak heeft om samen met ouders de ontwikkeling van hun kinderen tot 18 jarige leeftijd te volgen en te ondersteunen, is het logisch hun inzet te vervroegen. En dat deze taak dan ook bij de JGZ komt te liggen.

2.2. Om de taak structureel uit te kunnen voeren zijn structurele middelen nodig
In de meicirculaire van het gemeentefonds 2021 zijn de middelen opgenomen die per 1 januari 2022 worden overgedragen aan de gemeenten voor de uitvoering van het prenataal huisbezoek door de JGZ. Om deze taak conform de gestelde richtlijnen uit te kunnen voeren, dienen deze middelen overgeheveld te worden naar het programma Publieke Gezondheid.

4 Kanttekeningen
1.1 De projectfinanciering van PHJ wordt stopgezet
Op dit moment worden 'Loes in Twente' en 'Zwanger in Twente' uitgevoerd op projectbasis. Het Cursusbureau is al onderdeel van het programma Publieke Gezondheid en daarmee onderdeel van de gemeentelijke bijdrage. Door in te stemmen met dit voorstel wordt PHJ integraal onderdeel van deze bijdrage.

2.1 Er dienen nadere afspraken te worden gemaakt over de uitvoering met ketenpartners
Voor de invoering en uitvoering van het prenataal huisbezoek JGZ komt in de 2de helft 2021 een handreiking beschikbaar via het NCJ (Nederlands Centrum Jeugdgezondheidszorg). Op basis van deze handreiking zullen nadere afspraken met partners in de geboorteketen en gemeenten worden gemaakt over de uitvoering van het prenataal huisbezoek.

5 Kosten, baten en dekking
1.1 Public Health Jeugd:
De financiering zal in 2022 opgedeeld worden in een deel projectfinanciering (separate facturatie) en een deel gemeentelijke bijdrage. Van 1 januari 2022 tot en met 30 juni 2022 blijft er sprake zijn van projectfinanciering voor de projecten 'Loes in Twente' en Zwanger in Twente' en zullen er separate facturen naar de gemeenten worden gestuurd.
De totale projectbegroting voor Loes in Twente en Zwanger in Twente bedraagt € 287.243. Dit bedrag betalen de gemeenten al via projectfinanciering waardoor deze begrotingswijziging geen uitzetting van de begroting is. Vanaf 1 juli 2022 zal de financiering van PHJ opgenomen worden in de gemeentelijke bijdrage. Voor 2022 (juli t/m december) bedraagt dit de helft van het jaarbedrag. Voor Borne is dat een bedrag van € 5.745 en vanaf 2023 wordt de gehele jaarfinanciering via de gemeentelijke bijdrage in rekening gebracht. Voor Borne is dat dan € 11.489.

2.1 Prenataal huisbezoek:
In de meicirculaire gemeentefonds 2021 is voor Borne € 6.000 opgenomen voor de structurele dekking van het prenataal huisbezoek per 1 januari 2022. In de programmabegroting Publieke Gezondheid voor het programma JGZ wordt het aantal jeugdigen als uitgangspunt gebruikt voor de verdeling van de gemeentelijke bijdrage. In Borne waren dit in 2020 4942 jeugdigen. Dit is conform de afspraken met het algemeen bestuur. Voor de verdeling van het gemeentefonds worden diverse variabelen gebruikt. Hierdoor wijkt de verdeling van de gemeentelijke bijdrage marginaal af ten opzichte van de verdeling vanuit het gemeentefonds. Voor Borne gaat het om een gemeentelijke bijdrage van € 7.368.

De middelen zijn opgenomen op de stelpost Sociaal Domein. Op het moment dat het Algemeen Bestuur op 8 december instemt met het dekkingsvoorstel, dan zullen middelen uit de stelpost structureel overgeheveld moeten worden uit de stelpost naar het beleidsterrein. Voor 2022 gebeurt dit via de bestuursrapportage en voor 2023 en verder via de begroting 2023-2026.

6 Vervolg na besluitvorming
Omdat er sprake is van een verhoging van de gemeentelijke bijdrage kan het bestuur op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen en onze Gemeenschappelijke Regeling Gezondheid, hiertoe pas definitief besluiten nadat alle gemeenteraden in de gelegenheid zijn gesteld hierover een zienswijze in te dienen. Als het bestuur instemt met onderhavig voorstel zal deze procedure gestart worden. De ingediende zienswijzen zullen worden voorzien van een reactie en ter besluitvorming voorleggen aan het algemeen bestuur. Definitieve besluitvorming is voorzien voor de AB vergadering van 8 december 2021.
Indien het algemeen bestuur op 8 december besluit in te stemmen met de begrotingswijziging, zal de financiering van PHJ onderdeel worden van de facturatie van de gemeentelijke bijdrage vanaf Q3-2022.

Voorstel
Aan de raad wordt voorgesteld om:
Geen zienswijze in te dienen over de structurele verhoging van de gemeentelijke bijdrage aan de GGD Twente voor:
1. Public Health Jeugd:
2. Prenataal huisbezoek

Bijlage(n)
21int04430 Collegevoorstel Zienswijzen voorgenomen begrotingswijzigingen Public Health en Prenataal huisbezoek
21bij07210 Raadsbrief

Borne, 16-11-21

Burgemeester en wethouders van de gemeente Borne,
de secretaris, de burgemeester,

E.S.I. ter Koele drs. J.H.R. Pierik